

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

10.03.2023 № 70/14- р/к

Справа № 1/02-69-20

м. Київ

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

ВОВКІВСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФОРТУНА» (надалі – ВКП «ФОРТУНА», Підприємство) протягом 2020 - 2022 років, січня – лютого 2023 року та станом на березень 2023 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

ВКП «ФОРТУНА» до тарифу на послугу з централізованого водопостачання включає витрати на опломбування засобів обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству.

За результатами розгляду справи № 1/02-69-20 такі дії ВКП «ФОРТУНА» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні ВКП «ФОРТУНА», (пункт 2 статті 50, частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП «ФОРТУНА» накладено штраф у розмірі 36 180 (тридцять шість тисяч сто вісімдесят) гривень.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-69-20 про порушення Підприємством законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Першого відділу досліджень і

розслідувань від 22.02.2023 № 70-03/49-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) В ході здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції розпорядженням адміністративної колегії Харківського територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28.05.2020 № 70/74-рп/к розпочато розгляд справи № 1/02-69-20 за ознаками вчинення ВКП «ФОРТУНА» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області (надалі — Справа).
- (2) Відповідно до підпункту 7.6 пункту 7 розпорядження від 28.11.2019 №23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 07.05.2020 № 5-рп) Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України перейменовано у Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету (надалі - Відділення).

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідач у Справі - ВКП «ФОРТУНА» є юридичною особою, засноване Вовківською сільською радою, зареєстроване (конфіденційна інформація), ідентифікаційний код юридичної особи (конфіденційна інформація). Місцезнаходження ВКП «ФОРТУНА»: (конфіденційна інформація).
- (4) Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua> Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності ВКП «ФОРТУНА» є (конфіденційна інформація).
- (5) Відповідно до статуту ВКП «ФОРТУНА», затвердженого рішенням VII сесії VI скликання Вовківської сільської ради від 01.04.2011 № 52, основними цілями ВКП «ФОРТУНА» є максимальне забезпечення потреб населення сіл Вовківка, Серго Кегичівського району Харківської області комунальними послугами, проведення комплексного благоустрою населених пунктів, надання допомоги в закупівлі та переробці сільськогосподарської продукції.
- (6) Згідно із статутом ВКП «ФОРТУНА» має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку із власним найменуванням.
- (7) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ВКП «ФОРТУНА» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО)

СТАНОВИЩА

- (8) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (9) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

Об'єктом аналізу є ВКП «ФОРТУНА» – суб'єкт господарювання, який надає послугу з централізованого водопостачання.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

Об'єктом аналізу є послуга з централізованого водопостачання (надалі – Послуга).

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (10) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (11) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (12) Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (діяли до 01.05.2022) (надалі – Правила № 630), ці Правила регулювали відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-

комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення .

(13) Відповідно до пункту 2 Правил № 630:

- централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;

(14) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

(15) Відповідно до статті 15 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» господарська діяльність у сфері питного водопостачання включає, зокрема централізоване питне водопостачання міст, інших населених пунктів.

(16) Згідно з пунктом 6 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (надалі - Правил № 690), надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах.

(17) Відповідно до пункту 32 Правил № 690 вартість послуг з централізованого водопостачання визначається за обсягом спожитих послуг та встановленими відповідно до законодавства тарифами.

(18) Пунктом 33 Правил № 690 визначено, що плата за послуги розраховується виходячи з розмірів затверджених тарифів та обсягу спожитих послуг, визначеного та розподіленого відповідно до законодавства.

(19) Отже, Послуга є платною.

(20) Послуга в розумінні абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.

(21) Таким чином, з урахуванням викладеного, Послуга є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ВКП «ФОРТУНА».

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(22) Споживачами Послуги є фізичні особи, які отримують або мають намір отримати Послуги.

3.3. Визначення товарних меж ринку

(23) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного

товару до споживання іншого.

- (24) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (25) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (26) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (27) Відповідно до статті 1 Закону України Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.
- (28) Таким чином, внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання, конкуренція на ринку Послуги відсутня.
- (29) Послуги за споживчими властивостями не мають товарів-замінників.
- (30) За таких обставин товарними межами ринку є Послуга, яка не має товарів-замінників.

3.4. Визначення географічних меж ринку

- (31) Відповідно до вимог пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (32) Рішенням Виконавчого комітету Вовківської міської ради від 01.04.2011 № 52 «Про створення Вовківського комунального підприємства» ВКП «ФОРТУНА» визначено виробником та виконавцем по с. Вовківка і

с. Серго Кегичівського району Харківської області послуг з централізованого водопостачання для всіх категорій споживачів на території міста.

- (33) ВКП «ФОРТУНА» листом від 27.04.2020 № 9 (вх. від 28.04.2020 № 2191) зазначило, що надає Послуги населенню, підприємствам та організаціям в межах Вовківської сільської ради - с. Вовківка і с. Серго Кегичівського району Харківської області.
- (34) Отже, територіальними (географічними) межами ринку Послуг є територія с. Вовківка і с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні ВКП «ФОРТУНА».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (35) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (36) Тарифи на Послуги встановлені рішенням виконавчого комітету Вовківської сільської ради від 20.02.2020 № 571 “Про затвердження тарифів на водопостачання” та введені в дію з 01.03.2020.
- (37) Таким чином, часовими межами ринку Послуги визначено період: 2020 - 2022 роки та січень – лютий 2023 року.
- (38) В зазначений період та станом на березень 2023 року структура вказаного ринку не змінювалась.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (39) За інформацією ВКП «ФОРТУНА», наданою листами від 07.02.2022 № 7 (вх. від 15.02.2022 № 802), від 26.07.2022 № 47 (вх. від 26.07.2022 № 70-01/1096) та від 03.10.2022 № 65 (вх. від 03.10.2022 № 70-01/1421), від 09.02.2023 № 17 (вх. від 09.02.2023 № 70-01/322) обсяг ринку Послуг складає 996 424,50 грн, у т.ч. за 2020 рік - 369 480, 40 грн; за 2021 рік - 234 587, 40 грн., 2022 рік - 361 822,20 грн., січень 2023 року – 30 534,50 грн.

3.7 Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку

- (40) ВКП «ФОРТУНА» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає у визначених територіальних і часових межах Послугу.
- (41) Виходячи з наведеного, частка ВКП «ФОРТУНА» на ринку Послуг протягом 2020 - 2022 років та січня - лютого 2023 року в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні Підприємства, становить 100 %.

3.8 Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (42) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (43) Ринок Послуги характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.
- (44) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництв), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (45) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання.
- (46) Отже, ринок Послуг перебуває у стані природної монополії, а ВКП «ФОРТУНА» є суб'єктом природних монополій.
- (47) Окрім цього, основними бар'єрами вступу на ринок Послуги є обмеження, пов'язані з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого водопостачання, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

3.9 Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (48) Таким чином, ВКП «ФОРТУНА» протягом 2020 - 2022 років, січня - лютого 2023 року та станом на березень 2023 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуги в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1 Обставини справи

- (49) Згідно з інформацією ВКП «ФОРТУНА», наданою листом від 27.04.2020 № 9 (вх. від 28.04.2020 № 2191), на підставі розрахунку тарифу на Послугу, здійсненого Підприємством, виконавчим комітетом Вовківської сільської

ради, прийнято рішення від 20.02.2020 № 571 «Про затвердження тарифів на водопостачання» (надалі — Рішення).

- (50) Пунктом 1 Рішення затверджено тариф на Послугу для ВКП «ФОРТУНА» у розмірі 23,00 грн. за 1 м³, який вводився в дію з 01.03.2020.
- (51) Окрім цього, тариф на Послугу у розмірі 23,00 грн. за 1 м³ був затверджений наказом директора ВКП «ФОРТУНА» від 28.02.2020 № 3 «Про затвердження тарифів на водокористування».
- (52) Аналізом Розрахунку планової собівартості води на 2020 рік (надалі — Розрахунок) встановлено, що ВКП «ФОРТУНА» до складу витрат на надання Послуги включило витрати на опломбування засобів обліку холодної води. Згідно з Розрахунком розмір витрат, включених до складу тарифу на Послугу, складає 10500 грн.
- (53) Окрім цього, ВКП «ФОРТУНА» у листі від 27.04.2020 № 9 (вх. від 28.04.2020 № 2191) зазначило, що *«... вартість послуг з опломбування засобів обліку холодної води включається в калькуляцію загальної вартості послуг з водопостачання (стаття «Матеріали» калькуляції). Окремо послуга з опломбування/розпломбування приладів обліку водокористувачами не оплачується»* (мова оригіналу).
- (54) В ході розгляду Справи, ВКП «ФОРТУНА» листом від 19.06.2020 № 12 (вх. від 20.06.2020 № 3312) надало пояснення щодо включення витрат на опломбування до складу тарифу на Послугу. Так, Підприємство зазначило: *«...Пломби для опломбування були придбані за рахунок коштів отриманих від реалізації послуг по централізованому водопостачанню, бо інших джерел фінансування у ВКП «ФОРТУНА» немає. Так як первинному опломбуванню підлягали ВСІ водокористувачі, витрати по придбанню пломб були віднесені на собівартість продукції (реалізованої води) за статтею «Матеріали»...»* (мова оригіналу).
- (55) Відповідно до статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:
 - вузол обліку - комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);
 - вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів;
 - обслуговування вузлів обліку - огляд, опломбування/розпломбування, періодична перевірка (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж), ремонт засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла обліку,

забезпечення дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності), ремонт та заміна допоміжних засобів вузла обліку, а за згодою власника (співвласників) будівлі також охорона або страхування вузла обліку.

- (56) Статтею 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання теплової енергії та води в квартирах (приміщеннях) будинку, здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку, якщо інше не встановлено договором, а у разі укладення співвласниками багатоквартирного будинку індивідуальних договорів про надання відповідної комунальної послуги періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) таких вузлів обліку забезпечуються виконавцем комунальної послуги за рахунок плати за абонентське обслуговування, встановленої відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (57) Механізм формування тарифів на Послугу для суб'єктів господарювання, які провадять або мають намір правдити господарську діяльність із централізованого водопостачання, визначений Порядком формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (надалі – Порядок формування тарифу).
- (58) Пунктом 2 Порядку формування тарифу визначено, що цей порядок застосовується під час установаження органами місцевого самоврядування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках, зазначених у пункті 1 цього порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку таких тарифів.
- (59) Згідно з пунктом 19 Порядку формування тарифу, *у редакції яка діяла на момент розрахунку та затвердження тарифу на Послуги, а саме станом на лютий 2020 року*, до складу планової виробничої собівартості включаються, зокрема витрати на обслуговування засобів вимірювальної техніки (огляд, опломбування/розпломбування, періодичну повірку та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж), які є власністю ліцензіата та/або перебувають в його користуванні (крім вузлів комерційного та розподільного обліку води) і використовуються у технологічному процесі виробництва/надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (60) Таким чином, з урахування положень Порядку формування тарифу, до складу тарифу на Послуги включаються витрати на обслуговування засобів вимірювальної техніки (огляд, опломбування/розпломбування, періодичну повірку та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж), які є власністю ліцензіата та/або перебувають в його користуванні і використовуються у технологічному процесі виробництва/надання послуг з

централізованого водопостачання та водовідведення, крім вузлів комерційного та розподільного обліку води.

- (61) Згідно з роз'ясненнями Міністерства розвитку громад та територій України від 06.08.2019, розміщених на офіційному сайті <https://www.minregion.gov.ua/>:

«...З набранням чинності Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (далі – Закон) змінено підходи до обліку комунальних послуг, а також встановлення та обслуговування засобів обліку води та теплової енергії.

Зокрема, Законом було внесено зміни до статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та виключено вимогу щодо здійснення періодичної перевірки, обслуговування та ремонту (у тому числі демонтажу, транспортування та монтажу) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб теплову енергію і воду), що є власністю фізичних осіб, за рахунок суб'єктів господарювання, що надають послуги з тепло – і водопостачання.

Статтею 1, пункту 1 Закону, визначено, що обслуговування вузлів обліку – огляд, опломбування/розпломбування, періодична перевірка (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж)...

Частиною другою статті 6 Закону визначено, що обслуговування вузлів розподільного обліку/приладів – розподілювачів здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку.

Такий підхід узгоджується з вимогами законодавства, зокрема, Цивільним кодексом України (далі – Кодекс). Так, статтею 319 Кодексу визначено, що саме власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власність зобов'язує. Статтею 322 цього Кодексу передбачено, що власник зобов'язаний утримувати майно, що йому належить, якщо інше не встановлено договором або законом.

Враховуючи викладене, обслуговування вузлів розподільного обліку, у т.ч. опломбування/розпломбування здійснюється за рахунок власника.

Іншого чинним законодавством не передбачено.» (мова оригіналу).

- (62) Окрім цього, Міністерство розвитку громад та територій України у листі від 17.03.2023 № 7/10.02/1851-23 (вх. від 20.02.2023 № 70-01/106к) зазначило, що *«...процедура опломбування розподільних приладів обліку здійснюється за рахунок власників таких вузлів обліку, якщо інше не встановлено договором.» (мова оригіналу).*

- (63) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у своїх роз'ясненнях від 09.09.2021, розміщених на офіційному сайті <https://dpss.gov.ua/news/povirka-kvartirnih-lichilnikiv-vodi-hto-povinen-platiti?v=5ed22111daa30>, зазначила, що *«....прилади обліку води, що забезпечують індивідуальний облік споживання води в квартирі ... будинку, в*

розумінні Закону про комерційний облік виконують функції вузлів розподільного обліку. Відповідно до частини четвертої статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність (далі – Закон про метрологію) періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання води в квартирах (приміщеннях) будинку, здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку» (мова оригіналу).

- (64) Отже, з урахуванням викладеного опломбування вузлів обліку холодної води, які забезпечують індивідуальний облік споживання, здійснюється за рахунок власників таких вузлів, тобто побутових споживачів, а витрати на опломбування – не повинні включатися до складу тарифу на Послуги.
- (65) Також, у листі ВКП «ФОРТУНА» від 19.06.2020 № 12 (вх. від 22.06.2020 № 3312) зазначено, що «...Всі водокористувачі були зобов'язані встановити прилади обліку холодної води... Придбання та встановлення приладу обліку холодної води проводиться за рахунок споживача. Після встановлення лічильника, споживач у 3-денний термін сповіщає комунальне підприємство. КП проводить опломбування обліку та знімає початкові показники та інформацію щодо номера лічильника.» (мова оригіналу).
- (66) Згідно з інформацією, викладеною у листах ВКП «ФОРТУНА» від 19.06.2020 № 12 (вх. від 22.06.2020 № 3312), від 26.07.2022 № 47 (вх. від 26.07.2022 № 70-01/1096) та від 03.10.2022 № 65 (вх. від 03.10.2022 № 70-01/1421), станом на 01.09.2022 усього споживачами було встановлено 235 засобу обліку холодної води, у т.ч. протягом 2020 року - 2, протягом 2021 року - 5, протягом січня - серпня 2022 року - 2.
- (67) Листом від 09.02.2023 № 17 (вх. від 09.02.2023 № 70-01/322) ВКП «ФОРТУНА» повідомило, що станом на 01.02.2023 кількість встановлених засобів обліку холодної води становить 240.
- (68) Як вбачається з інформації ВКП «ФОРТУНА» власниками засобів обліку холодної води є побутові споживачі.
- (69) Таким чином, включення до тарифу на Послугу витрат на опломбування засобів обліку холодної води є безпідставним та таким, що не відповідає чинному законодавству, а саме Порядку формування тарифу.
- (70) У ході розгляду Справи ВКП «ФОРТУНА» листами від 03.10.2022 № 65 (вх. від 03.10.2022 № 70-01/1421) та від 09.02.2023 № 17 (вх. від 09.02.2023 № 70-01/322) зазначило, що тариф на Послугу у розмірі 23,00 грн. за м³ не коригувався та є чинним.
- (71) Окрім цього, Кегичівська селищна рада листами від 13.07.2022 № 4-09/1447 (вх. від 15.07.2022 № 70-01/1072) та від 17.02.2023 № 04-09/475 (вх. від 20.02.2023 № 70-01/403) повідомила, що ВКП «ФОРТУНА» з питань встановлення, коригування тарифів на Послугу до селищної ради не зверталася. При цьому, Кегичівська селищна рада зазначила, що «... нині діють тарифи, затверджені на черговій ХІІ сесії VII скликання Вовківської

сільської ради від 20 лютого 2020 року рішенням 571 “Про затвердження тарифів на водопостачання” у розмірі 23,00 грн. за 1 м³» (мова оригіналу).

- (72) Отже, порушення законодавства про захист економічної конкуренції ВКП «ФОРТУНА» не припинено.

4.2 Антиконтентні наслідки дій Відповідача

- (73) Включення ВКП «ФОРТУНА» витрат на опломбування засобів обліку холодної води до тарифу на Послугу призвело до ущемлення інтересів споживачів, оскільки це призводить до завищення вартості Послуги в цілому.
- (74) Так, згідно з Розрахунком загальний розмір витрат, який враховується при розрахунку тарифу на Послугу, у т.ч. витрати на опломбування, складає 379310 грн. У разі не врахування витрат на опломбування, розмір витрат включених до тарифу на Послугу, складав би 368810 грн. (379310-10500). Тоді розмір тарифу на Послугу був би 22,2 грн. за 1м.куб. (368810/16600 (“кількість піднятої води” (мова оригіналу))), що на 0,80 грн. менше від діючого тарифу.
- (75) Окрім цього, включення ВКП «ФОРТУНА» витрат на опломбування засобів обліку холодної води до тарифу на Послуги призводить до того, що споживачі змушені сплачувати за опломбування щомісячно, при тому, що опломбування засобу обліку холодної води здійснюється лише при взятті на абонентський облік засобів обліку холодної води або після проведення перевірки, при цьому міжповірочний інтервал засобів обліку холодної води складає 4 роки.

4.3 Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (76) Дії ВКП «ФОРТУНА», які полягають у включенні до тарифу на Послугу витрат на опломбування засобів обліку холодної води, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання.
- (77) В той час, коли ВКП «ФОРТУНА» є єдиним надавачем Послуги, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуг з централізованого водопостачання.
- (78) Такі дії ВКП «ФОРТУНА» стали можливими внаслідок відсутності у споживачів альтернативи в отриманні Послуги у іншого суб'єкта господарювання, адже за умови існування конкуренції на ринку Послуги, споживачі, у разі ущемлення їх інтересів, змогли б обрати іншого суб'єкта господарювання.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем.

- (79) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який

займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (80) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (81) Враховуючи вищезазначене, дії ВКП «ФОРТУНА», яке протягом 2020 - 2022 років, січня – лютого 2023 року та станом на березень 2023 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні ВКП «ФОРТУНА», що полягають у включенні до тарифу на послугу з централізованого водопостачання витрат на опломбування засобів обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству, кваліфіковано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ.

- (82) Подання про попередні висновки у Справі надіслані за місцезнаходженням ВКП «ФОРТУНА» листом від 22.02.2023 № 70-02/1-697.
- (83) На подання про попередні висновки у Справі ВКП «ФОРТУНА» будь-яких міркувань та/або заперечень не надало.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ.

- (84) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено висновок про те, що дії ВКП «ФОРТУНА», яке 2020 - 2022 років, січня – лютого 2023 року та станом на березень 2023 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні ВКП «ФОРТУНА», що полягають у включенні до тарифу на послугу з централізованого водопостачання витрат на опломбування засобів обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (85) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків

доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

- (86) Згідно з інформацією, наданою ВКП «ФОРТУНА» листом від 09.02.2023 № 17 (вх. від 09.02.2023 № 70-01/322), дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2022 рік складає 361 800 (триста шістдесят одна тисяча вісімсот) гривень, що підтверджується формою № 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рік.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що **ВОВКІВСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФОРТУНА»** (ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація)), відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності протягом 2020 - 2022 років, січня - лютого 2023 року та станом на березень 2023 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні **ВОВКІВСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ФОРТУНА»**, із часткою 100 %.

2. Визнати дії **ВОВКІВСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ФОРТУНА»** (ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація)), які полягають у включенні до тарифу на послугу з централізованого водопостачання витрат на опломбування засобів обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на **ВОВКІВСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФОРТУНА»** (ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація)) штраф у розмірі 36180 (тридцять шість тисяч сто вісімдесят) гривень.

4. Зобов'язати **ВОВКІВСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФОРТУНА»** (ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація)) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, та усунути наслідки такого порушення, про що повідомити територіальне відділення у 2-х місячний строк з дня отримання рішення.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК